

La denúncia

Objectius:

- Identificar casos de vulneració dels drets humans.
- Localitzar organismes nacionals que defensin els drets humans.
- Familiaritzar-se amb la *Declaració Universal dels Drets Humans*.
- Elaborar una carta de denúncia.
- Fomentar l'anàlisi dels esdeveniments socials dels drets humans

Paraules clau: **drets humans**, *Declaració Universal dels Drets Humans*, les generacions dels drets humans, acció.

Material:

Diaris del dia i fotocòpies de la Declaració Universal dels Drets Humans (ANNEX 7) i fotocòpia Les tres generacions dels drets humans (ANNEX 9).

Durada: 4 hores o més (repartides en diferents moments).

Nombre de participants: a partir de 9.

Etape educativa: Pioners i Clan (15-18 anys)

Descripció de l'activitat:

L'ambientació: s'explica als joves que són uns activistes d'una associació pro drets humans. Aquesta associació es dedica a investigar i dur a terme accions centrades a impedir que es vulnerin els drets humans al nostre país. Una de les principals estratègies utilitzades és la presentació de denúncies a les autoritats. En un parell de setmanes l'associació convocarà una assemblea on els i les membres de les diferents comissions presentaran les seves propostes de denúncies. Presentar-les és complicat: han d'estudiar-les a fons, conèixer quins organismes els donaran suport i cercar a qui i com les presentaran.

Recerca de casos: Es divideix els participants en petites comissions de treball de l'associació, formades per 3 o 4 activistes. A cada comissió se li lliura la Declaració Universal dels Drets Humans resumida (vegeu ANNEX 7: *Declaració Universal dels Drets Humans*) i el diari del dia. Entre les notícies nacionals del diari hauran d'escollir-ne una que parli de vulneració dels drets humans. Caldrà estar atents perquè el més probable és que, des del mitjà de comunicació, el cas no s'abordi des de l'òptica dels drets humans.

Estudi del cas: Cada comissió ha d'identificar quins són els articles de la *Declaració Universal dels Drets Humans* que fan referència als drets vulnerats. També observaran si es tracta de drets de primera, segona o tercera generació (vegeu ANNEX 9: *Les tres generacions dels drets humans*).

Cerca d'una petita xarxa de suport (optatiu): Es realitza una petita recerca d'aquelles entitats sense ànim de lucre que per afinitat podrien donar suport a la denúncia. No cal que es tracti forçosament d'entitats pro drets humans; també es poden localitzar entitats l'àmbit

de treball de les quals es correspongui amb el cas escollit (p. ex.: entitats de defensa de la infància, de les dones, del medi ambient...)¹

Preparació de la carta de denúncia: La denúncia es realitzarà en forma de carta adreçada a les autoritats del país. Es redactarà amb les següents característiques:²

- Identificació clara de la persona que escriu la carta (nom, cognoms, adreça i firma).
- Petició precisa, breu i clara.
- Redacció respectuosa.
- Imparcialitat (preocupació humanitària, no política ni religiosa, etc.).

Realització de l'assemblea de l'entitat: les diferents comissions presenten les seves propostes: llegeixen les cartes, exposen quins són els drets que es vulneren i citen les associacions que els podrien donar suport. L'assemblea planteja dubtes i aclariments i valora la idoneïtat de presentar les cartes.

Presentació de les denúncies³: l'objectiu principal de l'activitat no és realitzar l'enviament de les cartes, però si es decideix fer-ho es recomana seguir les indicacions d'Amnistia Internacional Espanya

Debat final: els i les joves debatan entorn de la situació dels drets humans en el nostre país: "quins abusos es cometem? En som conscients? Se solen tractar des de l'anàlisi dels drets humans o s'apel·la a altres problemàtiques (problemes d'interculturalitat, de gènere...)? Davant d'aquesta situació, què podem fer nosaltres?"

¹ Es recomana visitar el directori d'ONG i la pàgina web de la Federació Catalana pels Drets Humans (<http://www.dretshumans.cat/directori.org>), la pàgina web de la Federació Catalana d'ONG per la Pau (<http://www.federacioongpau.org>) i la pàgina web de la Federació Catalana d'Organitzacions per al Desenvolupament (<http://pangea.org/fcongdl/>).

² Orientacions obtingudes d'Amnistia Internacional Espanya. Es recomana utilitzar la "Guía para escribir cartas" d'Amnistia Internacional (<http://www.es.amnesty.org/rau/guia-para-escribir/>).

³ "Acciones recomendadas" que es poden trobar a la seva pàgina web (<http://www.es.amnesty.org/>).

ANNEX 7: *Declaració Universal dels Drets Humans*⁴

Declaració Universal dels Drets Humans (resum)

Adoptada i proclamada per la resolució 217 A (III) del 10 de desembre de 1948 de l'Assemblea General de les Nacions Unides

Article 1: dret a la igualtat.

Article 2: prohibició de la discriminació.

Article 3: dret a la vida, a la llibertat i a la seguretat personal.

Article 4: prohibició de l'esclavatge.

Article 5: prohibició de la tortura i del tracte degradant.

Article 6: dret al reconeixement com a persona davant la llei.

Article 7: dret a la seguretat social.

Article 8: dret al recurs davant d'un tribunal competent.

Article 9: prohibició de l'arrest arbitrari i de l'exili.

Article 10: dret a una audiència pública i justa.

Article 11: dret a ser considerat innocent abans no es provi el contrari.

Article 12: prohibició d'intromissió en la privacitat, en la família, en la llar i en la correspondència.

Article 13: dret a la llibertat de moviment dins i fora del país.

Article 14: dret d'asil en altres països.

Article 15: dret a la nacionalitat i al seu canvi.

Article 16: dret al matrimoni i a la família.

Article 17: dret a la propietat privada.

Article 18: llibertat de culte i religió.

Article 19: llibertat d'opinió i d'informació.

Article 20: dret de reunió pacífica i d'associació.

Article 21: dret a participar en el govern i en eleccions lliures.

Article 22: dret a la igualtat davant la llei.

⁴ Extret de COMPASS, *Un manual de Educación en los Derechos Humanos con Jóvenes*, traduït al català. La versió sencera en català de la *Declaració Universal dels Drets Humans* es pot trobar en diverses pàgines, una d'elles és la d'Amnistia Internacional: <http://cv.uoc.edu/~amnistia/educa/docs/dudh.pdf>.

Article 23: dret al treball i a l'afiliació sindical.

Article 24: dret al descans i a l'oci.

Article 25: dret a un nivell de vida adequat.

Article 26: dret a l'educació.

Article 27: dret a participar en la vida cultural de la comunitat.

Article 28: dret a l'ordre social que regula aquest document.

Article 29: da comunitat ofereix l'essencial per al lliure i ple desenvolupament.

Article 30: prohibició d'intromissió estatal o personal en els mencionats drets.

Copyright © 1999 Centre de Recursos sobre Drets Humans, Universitat de Minnesota.

ANNEX 9: Les tres generacions dels drets humans⁵

Les tres generacions dels drets humans

Els drets humans han estat creats i reconeguts per la comunitat internacional en diversos períodes. La manera més habitual de classificar-los és en drets de "primera, segona i tercera generació". Són categories no excloents, és a dir, hi ha drets que corresponen a més d'una categoria.

Drets de primera generació: drets civils i polítics

Fan referència a la **llibertat personal** i a la **protecció dels individus davant les violacions per part de l'Estat**.

- Drets civils: garanteixen la integritat física i moral i permeten la llibertat de consciència i creença. Per exemple: drets d'igualtat, llibertat de culte, expressar la pròpia opinió i dret a no ser torturat o assassinat.

- Drets legals: sovint considerats drets civils. Proporcionen protecció de procediment a les persones en tractar amb el sistema polític i legal. Per exemple: protecció davant l'arrest i la detenció arbitrària, dret a ser considerat innocent fins no ser declarat culpable per un tribunal de justícia i dret a l'apel·lació.

- Drets polítics: necessaris per participar en la vida de la comunitat i la societat. Per exemple: dret a vot, a pertànyer a partits polítics, a reunir-se lliurement, a expressar l'opinió i a tenir accés a la informació.

Drets de segona generació: drets socials, econòmics i culturals

⁵ Informació obtinguda de *COMPASS, Un manual de Educación en los Derechos Humanos con Jóvenes*.

Fan referència a la **igualtat i a l'accés garantit a béns, serveis i oportunitats econòmiques i socials essencials.**

- **Drets socials:** necessaris per a la plena participació en la vida en societat. Inclouen el dret a l'educació, a fundar i mantenir una família i altres drets considerats civils: dret a la diversió, a la salut, a la privacitat i a l'absència de discriminació.

- **Drets econòmics:** necessaris per garantir un mínim de seguretat material. Inclouen el dret al treball, a un nivell de vida adient i el dret a un habitatge o pensió.

- **Drets culturals:** fan referència a l'estil de vida d'una comunitat. Inclouen el dret a participar en la vida cultural d'una comunitat i a ser educats en aquesta cultura.

Drets de tercera generació: drets col·lectius

Van sorgir per superar els principals obstacles en la realització dels drets de primera i segona generació. Es basen en la idea de la **solidaritat** i fan referència als **drets col·lectius de la societat o dels pobles**. En són exemple el dret a un desenvolupament sostenible, a la pau o a un medi ambient saludable.